

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVEKZETEK HIVATA-
LOS KÖZLÖNYE. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATILA-UTCZA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lei,
rendes tagdíj évi 100 lei, kizsázdák és tiszt-
viselők részére 50 lei.

A lapfelügyelő bizottság felfigyelése mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 lei Negyed évre 40 lei
Fél évre 75 lei Egyes szám 3 lei

Az állami bérletek.

A naplaj híradása szerint a földmive-
lésügyi miniszter az utóbbi napokban az állami
bérletekre vonatkozólag egy nagy fontosságú
rendeletet adott ki, amely szerint az állami
tartalékoknak magánosok részére való bérbe-
adási szerződéseit december 5-ig fel kell bon-
tani és az összes területek, amelyek a birtokba-
helyezésnél mint állami tartalékok fennmaradtak
a kizsázdák szövetkezeteknek adandók bérbe.
Mintán ez a híradás a legtöbb erdélyi és
ókirályságbeli lapban megjelent, bár hivatalos
formában még nem lett közzé, mégis foglal-
koznunk kell már most ezzel a kérdéssel,
amelyik a termelés szempontjából igen nagy
jelentőséggel bír.

Köztudomású, hogy a folyó évben eddig
lefolylatott ideiglenes birtokbalehelyezés egyik
vezéreszméje volt, hogy minél nagyobb állami
tartalékok maradjanak fenn, illetőleg, hogy a
kiszajátított területeken az igényjogosultak föld-
foglalása minél jobban leszorítottassék és ennek
következtében minél nagyobb területek marad-
hassanak fenn az állam szabad rendelkezésére.
E tekintetben különösen olyan vidékeken lettek
nagy területek kihaladva, ahol megelőzőleg
számosabb nagy területtel bíró nagybirtok feküdt.

A törvény és a végrehajtási utasítás ezeknek
a területeknek további kezelésére nézve a
következőképen rendelkezik:

19. cikk. A jelen törvény rendelkezései
értelmében kiszajátított föld, amennyiben tul-
haladja azt a szükségletet, mely ezidőszert az
illető vagy szomszédos községbeli lakosok
földhöz juttatása céljából fennforog, a telepít-
és a volt tulajdonos vagy hasznbérlet nem
értesíti arról, hogy a kérdéses terület felett
egészben vagy részben rendelkezni kíván,

három évről három évre a törvénynek fogva
meghosszabbítottak

A tulajdonosok a fenti rendelkezések értel-
mében birtokukban hagyott kiszajátított földjét a
hasznbéren felül az állami és községi adókat
is kötelesek megfizetni, mindazonáltal az állam
fenn tartja magának a jogot, hogy már ezeken az
időközökön belül is elvonhassa a tulajdonos
hasznbérletéből azt a területet, mely a telepít-
és előkészítő munkálatainak foganatosítása
végett szükséges.

Hogy mennyire távol áll a végrehajtás a
törvénynek és az utasításoknak világos rendel-
kezéseitől az köztudomású. Elsősorban ezek a
földöslegek, amelyekre a fenti szakasz vonatkozik,
amint azt fennebb is jeleztük, mindenféle esz-
közzel úgy állapították meg, hogy minél nagyobb
terület juthasson így az ugynevezett állami
tartalékba. Az így fennmaradt területek további
megmunkálása legkönnyebben elsősorban a
volt birtokosnak állott módjában, mintán ő
rendelkezett a szükséges termelési eszközökkel
és így természetesen, hogy a volt birtokosok
mindenütt törekedtek a megmaradt állami tartal-
lékok további bérbevételére; e tekintetben
számosan igen nagy áldozatokat is hoztak,
hogy a kiszajátítás, illetőleg birtokbalehelyezés fo-
lyamán fennmaradó területeket legalább bérben
is továbbra megtarthassák. Eközben szinte meg-
lepetésszerűen jött a földmivélésügyi minisz-
ternek a törvényt jogtalanul megváltoztató azon
rendeletére, amely szerint a fennmaradó
földekért hasznbér gyanánt nem, amint azt a
törvény előírja az állam által fizetendő kamat,
hanem még a jelenleg szabad bérbeadásoknál
is szokatlanul magas gabona-uzsorabérek fize-
tendők. Ennek dacára a legtöbb birtokos haj-
landó volt inkább ezt az uzsorabért is meg-
fizetni, csak kezelése miatt tarthassa továbbra is

a területföldöslegeket. Ezen az alapon több
ezer holdra kiterjedőleg megkötötték a haszn-
béri szerződések, nagy összegeket helyeztek el
a kívánt biztosíték képen és az állami tartalé-
kokon a további eredményes termelés bizto-
sítottak látszott. Ebbe a helyzetbe a falusiak
is belenyugodtak, miután ők az ideiglenes
birtokbaadás alapján kivoltak elégitve és több
földet megmunkálni nem tudtak volna.

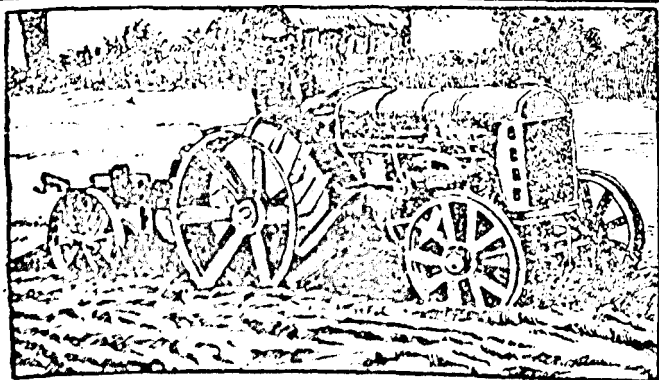
Ilyen stádiumban lépett újra közbe az
agrárreformnál olyan nagy szerepet játszó
demagógia, amelynek alapján a nép apostolai
felbujították a falusiakat, hogy ezzel a helyzettel
ne elégedjenek meg, hiszen nekik ezekhez a
bérletekhez elsősorban joguk van és minden
eszközzel érvényesítsék erre vonatkozó jogait.
Közben a bérszerződések alapján a bérlők el-
végezték az őszi vetési munkákat és a kedvező
időt felhasználva, megkezdtek a tavaszi vetések
alá való őszi talajmunkálatokat is, berendez-
kedtek a szerződés alapján kapott területnek
megfelelően stb. stb.

A napilapok hírei szerint a kérdés ilyen
stádiumában érkezett meg Kolozsvárra Tata-
rescu kisebbségi államtitkár, akinél talán nem
is a falusiak, hanem épen a fenn említett nép-
apostolok panaszt emeltek az állami földöslegek
bérbeadására vonatkozólag. Ő ez ügyben
Constantinescu miniszterrel folytatott tárgya-
lásokat, aki erre közleményünk elején jelzett
rendeletet bocsátotta ki és a hírek szerint
Tatarescu államtitkárral Cipaianu államtitkárt is
Erdélybe küldötte rendelkezésének végrehajtása
céljából. A miniszter rendelete állítólag úgy
szól, hogy a már bevetett földek a bérleti
szerződés alapján a vetést végzők részére
maradnak aratásig, a többi terület azonban
azonnal a kizsázdák szövetkezeteknek adandó
ki és ezzel kapcsolatban a miniszter utasítás-

„Fordson Tractor”-ok

Személy- és teherautók, autó alkatrészek,
mindenféle gazdasági gépek megtekinthetők
és beszerezhetők a

„PERRY” cégnél. Cluj, Calea Regele Ferdinand
No. 99. Telefon 999. szám.

„Gazdák”

Biztosító Intézet
Részv. - Társaság

Székhelye: Arad. Vezérképviselőségek: Aradon, Kolozsváron, Brassó-
ban, Temesváron, Nagyváradon, M.-vásárhelyen, Déván, D.-szt-
máronban, Gy.-fehérváron, Szatmáron, N.-enyeden és Tordán-
Elfogad tűz, jég, élet, állat, betörés, lopás, baleset, szavatossági, kihal-
sítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben
részesülnek. Minden biztosítást ügyben részletes tájékoztatást
nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

is adott a szövetkezek leg sürögősebb megalkítására.

Az így előállott helyzet most tehát az, hogy a bérlők nagy munkával és költséges befektetésekkel és továbbá egy felbontott bérleti szerződéssel a kezükben maradnak, míg a bérlet alól így kikerülő területek a még megse alakított és talán hosszú időn keresztül csak megalakítható bérleti szövetkezeteknek kezébe jutnak és ennek következtében fognak műveletlenül maradni. Akárminő is legyen a szociális szükségesség, akár milyen politikai szempontok is merüljenek fel, elsősorban a földművelésügyi miniszternek kellene afelett örködni, hogy a termelés ne szenvedjen és hogy az agrár-reformmal kapcsolatos minden kérdés úgy oldassék meg, hogy a mezőgazdaság termelőképesége ne csökkenjen.

Ezzel szemben éppen az ellenkezőjét látjuk, a megjelenő rendeletek eddigi sorozatához méltón csatlakozik ez az utóbbi intézkedés is, amely amellett, hogy egyáltalában nem alkalmas a falusiak földhözjuttatása szempontjából, másfelől teljesen kérdéssé teszi az állami tartalékok további megművelését és anyagi kárral sújtja a jelzett területek eddigi bérlőit, akik csak két-három hétig élvezhették, amennyiben annak lehet nevezni az állami tartalékok bérletét.

Egy kis statisztikai tanulmány.

Egy helybeli közgazdasági lapból vettük az alábbi adatokat, tehát a felelősség nem minket terhel a csodabogárért, — amely belőle kímászik.

Tehát: Délbessarábia Akerman kerületében lenne a statisztika szerint 4808 hektár szőlő, amely évente 1 millió deciliter — értsd 100.000 hecto bort terem.

Pár sorral lejjebb, már részletezve az adatokat, megállapít Cetatea Alba (ez azonos a fenti Akerman-nal) megyében 120.000, Ismail megyében 189.751, Cahul megyében 257.000 „veder“ bort. Vedret — ugyancsak ezen lap szerint — 12 l-re számítva, ez kitesz 68.000 hectot. Külömbőség 32.000 hecto, ami nyilvánvalólag szóra sem érdemes — hiszen alig egyharmada a fenti 100.000 hectonak.

Végül azonban a hektáronkénti termés is

szóhoz jut, és pedig: sikságon 400 veder, hegyen 300 veder.

Tekintettel a tulnyomólag sík fekvésre vegyük a hektáronkénti átlag termést 375 „veder“-re lesz. 1.803.000 veder, tehát 216.360 Hecto.

Tehát lehet 100.000 H., lehet 68.000 H., de lehet végül 216.000 Hecto.

És ezt erre mifelénk úgy hívják, hogy „statisztika!“

Ugyanezen közgazdasági lap azt is írja, hogy búzánk nem export-képes, mert ára a világpáritáson felül áll!

Miután a kormány dacára a statisztika 40 millió hectoliteres termésének jónak látta a buza- és buzatermékek kivitelét betiltani — a kivittelt nem az ár, — hanem a tilalom gátolja. Egyébként illendő volna tudni annak, akit illet, hogy a világpáritás mintegy kétszerese a bel-földi buza árnak. A különbözetet — ha a kormány megengedné a kivittelt, nem a termelő, hanem a vámhivatal vágná zsebre, azt tehát nem lehet az „ár“ fogalma alá sorozni.

Más lapra tartoznék annak vizsgálata, hogy a „statisztika“ 40 millió hectojával szemben mit termelt a „föld“? Végtere is az ország utóbbiból él, nem pedig a statisztika 40 millió-jából! és exportálni sem lehet a papir búzát!

B. F.

Milliárdok egy gyöngéd nyomásra.

Maniu mondta (a buzau-i pártgyűlésen): „A paraszt nem tud hova fordulni segítségért, mert 40—50, sőt 60% kamatot kell fizetnie azon tőkéért, amelyet a föld megművelésére be kell fektetnie.“

Ez ugyan valószínűleg tévedés, mert hiszen éppen az illetékes körök (pénzügyminiszter Banca Nationala stb.) azt tartják, hogy milliárdok vannak a parasztok kezén, melyeket némi „gyöngéd“ (?) nyomással a tulajdonba kapott földek árában el is akarnak tőlük szedni. (Persze nem azért, hogy a kisajátítást szenvedett birtokosoknak adják, ami az egyellen erkölcsi mentsége volna a „gyöngéd“ nyomásnak).

Mi gazdák azonban mondhatjuk viszont azt hogy:

Aligha lehet nehéz 40—50% kamatot fizetni annak, (ha ugyan rászorul) aki a földet valódi értéke 5—10%-ért kapja örökáron, vagy fizeti most kényszerbér fejében az érték 1/4—1/2%-át, sőt helyenként még ennél is kevesebbet“.

Na! és mit mond a paraszt?

Elvették az „uraktól“ a földet, hogy nekünk adják és most bérbe adják az állami „reservát“-kat oly bérért, hogy egy év alatt megterül az egész kisajátítási ár, sőt annak két, háromszorosa is!

Joggal kérdezhetjük: hol az ügyész, aki az ilyen bérbeadót a „micul parquet“ elé idézi?

B. F.

A tyukok tojóképesége.

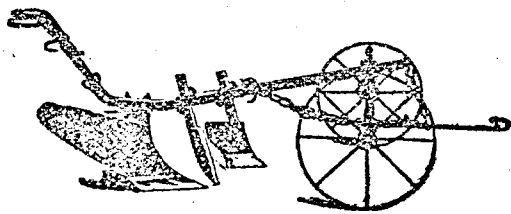
A nancy-i főiskola egyik tanára M. Lienhardt, hosszú évek óta tanulmányozza a tyukok tojóképeségét s megfigyelései eredményeiről legutóbb számolt be. Ugy találta, hogy a tyukok megfelelő jó tartás mellett átlagban az első évben egyenként 115 tojást tojtak, a második évben 80-at, a harmadikban már csak 57-et, a negyedikben pedig 26-ot. Összefüggési talált azonban a tojások száma és súlya között is, amennyiben minél több a tyuk tojásainak száma, annál kisebb azok súlya. Így az első évi tojások átlagos súlya 45 gramm, a két éves tyukoké 59 gramm, a három éveseké pedig 65 gramm.

Együttal arra is rájött, hogy ha a második évben jobban tartotta a tyukokat, úgy a tojások száma nem harmadrésszel, hanem csak egy ötödésszel apadt. Mindezekből azon tanácsot adja a baromfi tenyésztőknek, hogy csak egy és két éves tyukokat tartsanak tojástermelés céljaira. E megfigyelések eredményei egyrészt abban lelik magyarázatukat, hogy egy tyuk a fajta és az egyed tulajdonságai szerint összesen 400—600 tojás termelésére képes.

Ennél többet bármily jó tartás mellett sem képes termelni, de viszont — különösen tenyészidejének elején, midőn téteményképesége a legnagyobb, — az évi tojáshozamot nagy mértékben fokozhatjuk intenzív jó tartással. Persze az ily módon fokozott tojástermelés azután a későbbi években mutatja visszahatását, amikor a tojáshozamot fokozni már alig lehet.

Ekék

boronák, kukorica morzsolók, seckavágók, motorkék és motorok

WOLFNER-FÉLE

Géphajtószijak

gépkenőolajok, szerszámok, tömitések

Gummiárúk

és mindennemű műszaki cikkek

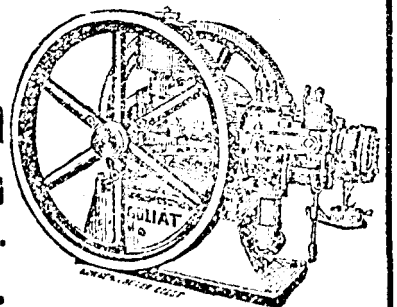
legolcsóbban kaphatók az E. G. E. géposztályában

HANN és TÁRSA

Telefonszám: 2-36.

GÉP- ÉS MŰSZARI KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Holoşsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u. Nr. 11.)

Sürgönyczim: Hanncomp.

Az első két évben jól tartott tyukot tehát, ha kellő tojáshozamot produkált, tényleg nem lesz érdemes továbbtartani, mert akkor már a tojáshozam rohamos apadására számíthatunk. Ha a tyukokat csak extenzíve tartjuk, vagyis, miként kiscgazdáinknál egyszerűen csak a trágyadombra vannak utalva, a tojáshozam egyenletesebben fog megoszlan, vagyis az első év hozama aránylag kevesebb lesz, mint intenzív tartásnál, ezzel szemben azonban a második és harmadik év apadása nem lesz oly szembeeszkő.

Az erdélyi és bánáti földreform számokban.

A kolozsvári földmivelésügyi vezérigazgató egy közgazdasági lapban a következő adatokat közli a kisajátításra és birtokbalehelyezésre vonatkozólag:

Erdély és Bánát 22 vármegyében összesen 128 bizottság működik, s e bizottságok 3054 községben összesen 6835 birtokos birtokán folytattak eljárást. Ezeknek a birtokoknak egész területe 4.433,979 hold.

Ebből a területből kisajátítottak 2.366,609 holdat: a kisajátított területből 760.256 szántóföld, 106.649 hold kaszáló, 354.672 hold rét és legelő, 974.776 hold erdő, 80.331 hold hegyi legelő, 35.985 hold háztérület, ut és egyéb.

A kisajátítási határozatokból 437.638 holdra vonatkozó döntést felebbeztek meg és ezek a felebbezések most vannak tárgyalás alatt. A felebbezési munkálatokat 70 bizottság intézi 580 községben. A többi kisajátítási határozat jogerős. A 6835 birtokos közül összesen 1213 felebbezett, s a felebbezés alatt álló terület így oszlik meg: 84.025 hold szántóföld, 19.591 kaszáló, 54.617 hold legelő, 239.568 hold erdő, 29.692 hold hegyi legelő és 9.595 hold másféle terület.

A beszámoló szerint a kisajátítás elég simán ment, — a földek szétosztása azonban annál nehezekebb. Eddig még összesen 12.078 földigénylő kapott mindössze 28.989 hold területet, 106 községben. Ugyancsak végleges hatálylyal osztottak ki 1196 négyszögöl területet házhelynek, községeknek adták át 33.984 hold és 758 négyszögöl területet. — Az állam számára eddig véglegesen 10,912 holdnyi szántóföldet és 2148 hold erdőt tartottak meg.

A cukorrépa termelők között.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet cukorrépa-termelési szakosztályának előadója a múlt héten ismét hosszabb körúton volt és meglátogatta a cukorrépa termelő községek egy részét abból a célból, hogy közvetlenül győződjön meg a terméseredményekről, a termelők és a gyár részéről felmerült kifogások jogosultságáról és tájékozódást szerezzen a répa átvétel és szállítás menetéről, a termelők hangulatáról stb.

A terméseredmények általában jóval a tavalyiak alatt maradtak, különösen gyengék voltak Alsófehér, Tordaranyos, Kolozs és Szolnokdoboka vármegyékben a nagy szárazság miatt. Székelykocsárdon, Aranyosgyéresen, Egerbegen, Harasztoson és Székelyföldváron az átlag 50—60 mm. holdanként, Marosluda-

son 60—80, Mezőszengyel—Mezőzáh községekben az átlag 50—80, Kis- és Nagysármáson, Pusztakamarás, Báld, Novoly, Mezőszilvás, Meződomb, Uzdászentpéter, Tuson stb. 60—70—75, Besztercén és vidékén 70—110 mm.

A répanak az átlag sulya kisebb a normálisnál, cukortartalma pedig a normálisnál nagyobb. Ezért igényelik a termelők a minőségi praemiumot. A kiszedéshez az idő kedvezett. A répa tiszta volt. Az átvétel körül különösen Mezőszengyel község termelői részéről hangzott jogos panasz, hol a mázsamester a termelők 98%-ától kis és nagy termelőtől egyaránt 2—10% ig menő levonásokat eszközölt. A gyártól rektifikációt kért a szövetség. Az át nem vett szelet értékének visszatartása úgy a kis, mint a nagy termelők között igen nagy visszatetszést és elkeseredést szült. Az ügy kedvező megoldása érdekében felhívjuk mindazon termelőket, akik csak tehetik, vegyék át a szeletet. Akik a legjobb akarat mellett sem tudják vagy az aránytalan fuvardíj, vagy az állatok hiánya miatt átvenni, világosítsák fel a szelet értéke felől a takarmányban szűkölködő gazdákat a szelet tápértéke felől és adják, vagy a gyár által adassák el a cukorrépa nem termelő állattenyésztőknek, *de semmiesetre se dobják el maguktól 3—4 Leies áron, amint ezt igen sok kiscgazda tette eddig is*, hízalván vele a szorult emberek kizsákmányolásából élő uzsorásokat. A szelet ára 100 kg-ként 12 lei. Igyekezzünk minél többet a saját gazdaságunk érdekében is felhasználni. A szelet árának levonásába nem fog belenyugodni a gazdaközönség annál kevésbbé, minihogy ennek az Európaszerle divó szokásnak megváltoztatásáról a szerződések aláírásakor nem volt szó. Az 5% répatöbblet értékéből, amely 5000 vagonnál 250 w.-nak illetve 2.500.000 Leinek felel meg, kell hogy fedezet legyen a szeletjándóság értékének megtérítésére, mert számításunk szerint max. 1000 m. szelet marad meg, amely 1,200.000 Lei értéket képvisel csupán. De a megnagyobbodott üzem nemhogy fölmentené, sőt inkább kötelezi a gyárat a szokásjogon is alapuló kötelezettsége betartására. Számos helyen elhamarkodottnak találták a termelők a gyári felügyelőknek a répa vetések kiszántására vonatkozó utasítását, mivel a korábbi vetések általában jobban sikerültek az utólagos késői vetéseknél. Kifogásoltak a termelők a répavetőmag minőségét is, amelynek kb. 5%-a felmagzott. E körülmény ugyanannyi hiányt jelent.

Számos helyen a gyár nem volt kellően felkészülve a répaátvételre, a központban pedig az elszámolás napokig tartó ácsorgással járt.

Kérdés-felelet.

Nem szeretnék hiába költekezni.

Kérdés: A község bikáját le kellett vágni. Mája tele volt métellyel. Tavaly juhalmat kígyógyította egy *Distol* nevű gyógyszer. Használ-e a *Distol* a szarvasmarháknak is? Van 2 tehene és egy pár ökröm, ezek folyton soványodnak, megpróbálhatom-e a *Distol*-t? Nem szeretnék hiába költekezni. A tehének és ökrök 3—4 mázsásak.

Felelet: A *Distol* föltétlen biztosan meggyógyítja nemcsak a mételyes juhokat, de a

mételyes szarvasmarhákat és bivalyokat is. Az állatok testsúlyának megfelelő *Distol*-t kell nekik beadni. Mivel az állatok sulyát nem közölte pontosan, szolgáljon tájékoztatásul, hogy pl. 270—320 kilós tehének 36 gr. kell, 370—420 kilónál pedig 48 gr. szükséges. Tájékoztatásul közöljük a szarvasmarhák részére előírt *Distol* adagot. A *Distol* grammja 8 lei.

Ha az állat 80—120 kg. sulyu 12 gr. szükséges

"	"	"	120—170	"	"	18	"	"
"	"	"	170—220	"	"	24	"	"
"	"	"	220—270	"	"	30	"	"
"	"	"	270—320	"	"	36	"	"
"	"	"	320—370	"	"	42	"	"
"	"	"	370—420	"	"	48	"	"
"	"	"	420—470	"	"	54	"	"
"	"	"	470—520	"	"	60	"	"

Míg a juhok kezelése 2 napig tart, a szarvasmarháknál 4 napra elosztva kell az előírt *Distol*-t beadni. Minden csomag mellett van különben használati utasítás. Egyesületünk utján is megrendelhető.

Kisebb szakközlemények.

Milyen talaj való a cukorrépanak?

A cukorrépa termelésre a legmegfelelőbb talaj a mélyrétegű, humózus, elég meszet tartalmazó középkötött vályog. Nagyon kis térre szorítkoznék azonban a cukorrépa termelés, ha csak ilyen talajokon lehetne azt üzni; tényleg azt tapasztalhatjuk, hogy a jelzettől elütő tulajdonságú talajokon is sikerrel termesztik a cukorrépa-t. Egy tulajdonsággal azonban minden körülmények között bírnia kell annak a talajnak, amelyen cukorrépa akarunk termelni: *mélynek kell lennie*. Ha a feltalaj sekély, az altalaj vizet át nem bocsájtó, tulságosan kötött, akkor a talaj cukorrépa termelésre alkalmatlan; az se előnyös, ha a megfelelő 40—50 cm.-nyi felső réteg alatt sovány homok fordul elő.

A mész bizonyos mennyiségben föltétlenül szükséges alkotó része a cukorrépa-talajnak, mert porhanyítólag hat, ezáltal megkönnyíti a mag kikelését és a talaj megmunkálását, nagyobb mennyiségben azonban inkább hátrányos, mert az ilyen talaj könnyen megcserepesedik, ami a mag kikelését nehezíti és a gyakoribb kapálást teszi szükségessé. Legjobb, ha a talaj 5—6 százalék meszet tartalmaz. A húmus ugyanazon okokból kívánatos alkatrésze a cukorrépa talajnak, mint a mész. A húmszűs talajok cukorrépa-termelésre nem valók, mert ezeken nagy, de cukorszegény répa terem. A jobb minőségű agyagtalajokon szintén sikerrel termelhető a répa, csak a megmunkálás lesz költségesebb. A túlkötött, nedves, hideg anyagtalajok csak előzetes javítás, alagsóvezetés, meszezés és bőséges trágyázás után lesznek alkalmassá a cukorrépa termelésre, különben apró, elágazó, cukorszegény répa teremnek.

Különben lehet valamely talaj még oly alkalmas a cukorrépa termelésre, az első répa-termés sohasem lesz kifogástalan minőségű, a nem cukor mennyisége aránylag mindig sok lesz, *csak az intenzív kultúra teszi a talajt a cukorrépa-termelésre teljesen alkalmassá.*

A rovarirtásról a gyümölcsösben.

A téli permetezés (lombhullástól lombfakadásig) a legbiztosabb irtószere az alma-, körte-, szilva-, stb. gyümölcsfák pajzstetveinek, a fák törzselhő és a deszkakerítések repedéseiben telelő rovarkártévőknek, (levéltetvek, téli araszolók, fabolha, pókhálómoly, levélsodrópillék, stb.) irtására. A legcélszerűbb azonban ezen permetezést a gyümölcsfák fakadása előtt elvégezni. A permetezés még a törzsön és gallyakon lévő zuzmókat is megöli és ezáltal elősegíti az öreg kéreg leválását, illetve a friss héj képződését. Ezzel azonban nem akarjuk azt állítani, hogy a gyümölcsfák törzsének és vastagabb ágainak kétegkaporával drótkéfével tisztogatása feleslegessé válik, mert mindazt, amit az okszerű gyümölcsfaápolás megkövetel, azt éppen úgy végre kell hajtani a permetezésnél is, mint akkor, ha nem permetezünk.

A permetezésre a legalkalmasabb szer az Enda Chinoin gyümölcsfakarbolineum 20 százalékos hígított oldata, illetve 100 ltr. vízben 20 kg. Enda Chinoin gyümölcsfakarbolineumot kell feloldani. Erősebb oldatot nem tanácsos alkalmazni, mert ezzel a finomabb szövetű kérget könnyen leperzselhetjük, sem pedig gyengébbet, mivel ennek eredménye azután kétséges lesz.

Ami a permetezés végrehajtását illeti, azt úgy kell elvégezni, hogy a 20 százalékos gyümölcsfakarbolineum a fa minden részét, a korona csucsától a törzs tövéig érje.

A gyümölcsfa permetezésére minden jól működő szőlőpermetező is alkalmas. A magastörzsű gyümölcsfák permetezésére azonban a legalkalmasabbak az erős 3—5 légköri nyomású ugynevezett önműködő permetezők, vagy a fogatos (taligás) gyümölcsfapermetezők. Ezeknek 3—5 méteres hosszú bambuszra szerelt permetezőrudjával a földön állva is megpermetezhetjük a korona csucsát. Rövidcsövű háti szőlőpermetezővel létráról kell permeteznünk a magastörzsű gyümölcsfák csucsát, vagy pedig a 2—3 egybetoldott gumicsővel meghosszabbított szórócsövet kössük elég hosszú meszelőnyélhez, akkor a földről is el fogjuk érni a magastörzsű gyümölcsfák csucsát. A gyümölcsfakarbolinum beszerezhető a Hann és Tsa cégnél Kolozsvárt.

Akáclevél, mint takarmány. Mint általában a lombos fák levelei, fiatal galyai, úgy az akácia levelei is kitűnően felhasználható lombtakarmányt szolgálnak. Zölden etetve, nagyobb mennyiségben felfuodást is okozhat, szárítva azonban teljesen veszélytelen. Addig kell szedni amíg nem hullott le v. hideg nem csipte meg, mert akkor a tápértékének felét elveszti. Különösen mint kitűnő baromfi eleség feltétlenül megérdemli, hogy gyűjtsük. — Felhasználható forrázva is, eselleg korpával vegyesen való ságos abrak.

Tengeri csutka értéke. A tengeri csutka, morzsolás után rendszeren mint tüzelő anyag fejezi be a pályafutását. Ennek oka talán az, hogy a gazdák félnek a költséges előkészítéstől. Lehetséges azonban és érdemes a csutkát szemesen darálni, ez esetben igen izletes abrak takarmányt szolgáltat. A már lemorzsolts csutka is bír olyan tápértékkel, mint a legjobb tavaszi szalma, azért aki az előkészítést olcsón megtudja oldani, érdemes takarmányozásra eltenni és úgy felhasználni.

Szopós borjúk mész és foszforsav szükséglete. A szopós borjunak naponta cca 20 gr. mészre és 20 gr. foszforsavra van szüksége. A foszforsavat a tejben meg is kapja; nem jut hozzá azonban a megfelelő mész mennyiséghez. Ezért borjuinkat jó korán szok-

tassuk a szálás takarmányokhoz és abrakhoz, a melyekben a csont képzéshez szükséges anyagok közül mész is elegendő mennyiségben van. Ajánlatos fiatal szopó borjúknak naponként és fejenként egy kis kávék kanálnyi iszapolt krétát beadni, a mész mennyiségét így teljesen pótoljuk s a kevés fáradság és költség igazán busásan megtérül. Szoktak csont lisztet is adni, de ez szopós korban teljesen hiábavaló költség, a tej úgy is elegendő foszforsavat tartalmaz, később ha a borjú abrakot nem kapnak indokolt lehet, de akkor is rentabilisabb a természetes abrak használata.

Árpa és herepolyva takarmányozás. A nyári száraz időjárás a gazdákat arra kényszeríti, hogy mindennel számotvetve irányítsák a téli takarmányozást. Az árpapolyvát tudvalevőleg nem szívesen használják takarmányozásra toklásza miatt; tekintettel azonban arra, hogy tápanyag tartalma a polyvák között nem áll utolsó helyen, sőt megelőzi a rozspolyvát, ezért feltétlenül indokolt az etetése. Etetni lehetőleg füllesztve kell, mikor is a toklások megpuhulnak és az elhatalmasodó erjesztő baktériumok az esetleges káros baktériumokat (sugárgomba) megölik. Lehet óvatosan és állandóan váltva más takarmánnyal, szárazan is etetni, — de nem helyes s csak szükségből szabad. Füllesztve etelhetjük szarvasmarhával, sertéssel, sőt lóval is. A herepolyva a legáltalósabb polyvák egyike. Nyers fehérje tartalma cca 16 százalék; különösen répa szelettel vegyesen sz. marha hizlalásra is használható. Az idén szép heretermések voltak mindenfelé; becsüljük meg és tegyük el jól a polyvát, mert nagy hasznát vehetjük, különösen pedig becsüljük meg sertésenyésztő gazdák, mert moslékká feldolgozva répával igen sok szemes eleséget takaríthatnak meg.

A szarvasmarha és juh tenyésztők köréből nap-nap után érkeznek a panaszok, hogy dacára a száraz nyárnak, a juhok és szarvasmarhák között járványszertően lépett fel a mételeykór. Tapasztalják ezt olyan vidéken is, ahol eddig hirből sem ismerték ezt a bajt. Ennek oka abban keresendő, hogy a nagy szárazság miatt a jószágot olyan mélyen fekvő mocsaras legelőkre hajtották, amelyeket máskor kerültek. Ilyen vizes árterületen legelőkn szedi fel az állat a fertőző csiréit. A fűszálakon lévő álcák a gyomron keresztül a májbajutnak, ott kifejlődve, az állat véréit szívják és a májban súlyos gyulladást okoznak. Ennek a következménye azután emésztési zavarok, nagy fokú vérszegénység, erős lesóványodás, a szőr elveszti fényét, a gyapju kihull, vizenyös dagadatok keletkeznek a torok táján, stb. Végül az egyre soványadó állat annyira elgyengül, hogy elhull, hacsak a mérsáros potom áron meg nem veszi a leromlott állatot. Vannak évek és vidékek, ahol az állatállomány 60—80 százaléka is elpusztul és a gazda tehetetlenül áll a bajjal szemben. Mindezekből könnyen felfogható, milyen nagy jelentősége van a mételeykór elleni küzdelemnek. Marek, a budapesti állatorvosi főiskola professzora találta fel ennek a járványnak teljesen biztos gyógyszerét. A Distol ez, melytől — az állatok — már néhány nap múlva jó étvágyal esznek, szűrjük vissza nyeri régi fényét, a gyapju kezd ismét kinőni, az állatok súlyban gyarapodnak, úgy hogy ez a gyarapodás a testsúlynak 15—20 százaléka rug, amiből bőven megtérülnek a gyógykezelés költségei. A Distollal való kísérletek bámulatos eredményei messze külföldön is ismertek. Dél-Walesben (Anglia), ahol igen nagy a juhtenyésztés és évente sok százezer juh pusztult el mételeykórban. Az angol földm. miniszterium kísérleteket folytatott a Distollal 100 százalékos gyógyulási eredményt értek el. Ezt megerősítették az E. G. E. állatteny. szakosztálya által végzett ideai kísérletek is, úgy hogy mint feltétlenül biztos hatású gyógyszert

ajánlhatjuk a mételeykór ellen. Jól teszik, tehát gazdatársaink, ha mételeyre gyanus állataikat Distollal kezelik. Igen nagy károsodástól óvhatjuk meg magunkat.

Hányszor fejjünk naponta? Az okszerűen keresztültvit többszörű tejés határozottan jó hatással van a tejhozam fokozására. Minél inkább kényszerítjük a tőgyet — erélyes és gyakori fejes útján — szorgos működésre, annál több tejet fog az elválasztani, ha peddig kevés-szer fejjük ki, úgy a benne vesztegelő tej visszahat a mirigysejtekre, azokat lomhává teszi, minek következtében a tehén tejelésében fokozatos apadás áll be.

De nemcsak ilyen elméleti okoskodásból, hanem tapasztalatból is régóta tudjuk, hogy háromszori fejjéssel 10—15%-kal több tejet kapunk, mint kétszeri fejes útján. Ha pl. egy tehén reggel 5, este 6 litert, tehát összesen 11 litert ad, úgy ugyanazon tehéntől háromszor fejeve reggel 5 litert, délelben 4 litert, esie 4,5 litert (összesen 12,5 litert) lehet körülbelül várni. A régi olcsó világban mégse vált általános szokássá a tehének háromszori fejesé, mert a számitó gazdák úgy találták, hogy annak az 1—2 liter tejnek értéke nem fődözi a déli fejes okozta munkatöbbletet.

Különösen ajánlatos a friss fejes tehéneket többször fejni, mert ezek — tapasztalás szerint — még 15%-nál is több tejet adnak a háromszor való fejjéssel. Nem szabad azonban szem elől tévesztetni ama fontos szabályt, hogy minden megkezdett fejeskor a tőgyet tökéletesen, az utolsó csepig ki kell fejni, mert a tökéletlen kifejes apasztólág hat a tőgyre és ig a háromszori főséből több lenne a kár, mint a haszon. Azután, mert az utolsó cseppek a legzsír-dusabbak.

A drótféreg kártétele. A kapcsolt területen különböző vidékeiről vettünk panaszokat a drótféreg nagy kártételéről. E barna színű, fényes hálu, hernyóhoz hasonló, sok lábu rovar az elvetett buza magját kieszi, a csiráját lerágja. Fejlődésének különösen második szakában olyan falánk, és a vetéseket annyira megritkíthatja, hogy azokat ki kell szántani. Felhívjuk gazdatársainkat, hogy vizsgálják meg őszi vetéseiket és ha a pusztuló sorokban megtalálják a drótférget, úgy burgonya szeletnek csalétekkül való kirakásával lehet a védekezést megkísérelni. Ha kevés a drótféreg úgy össze lehet így szedni, de ha tömegesen lépett fel, úgy a vetés kiszántása elkerülhetetlen.

Törvények, rendeletek.

1000 vagon cukor kivitelét engedélyezte a kormány.

A K. U. irja, hogy 1000 vagon cukor kivitelét engedélyezte a kormány, amennyiben a belföldi cukorgyárak termelése fedezi a belföldi szükségletet. Ez a nagyhangú kijelentés úgy hisszük a külföldi kölcsönökről való tárgyalás idején, a hitelezőknek szól és nem a termelőknek, avagy a fogyasztóknak.

Mindazonáltal foglalkoznunk kell a kérdéssel, mert ha a termelés az eddigi arányban halad, úgy már a következő években komolyan szóba jöhet a kivitel is. Ma azonban — nézetünk szerint — még nem. Bár az eddigi répa-vetésterület tetemesen növekedett ezt ellensúlyozzák a répanematódáknak a regátban törént fellépése nyomán keletkezett károk. Giurgiu vidékén az idén mintegy 2500 hektár répatermés ment tönkre, rothadt el.

Nekünk, termelőknek azonban figyelmeztetésül szolgál ez a kijelentés először arra, hogy a répát a jövőben jó erőben levő talajba

és csakis őszi szántásba vessünk, hogy alacsony répaárak mellett is magasabb átlagterméseket elérve, jövedelmező legyen termelése. A termelést csökkentenünk nem kell és nem szabad, inkább a jobb munkára és erősebb műtrágyázásra fektessük a súlyt. Figyelmeztetésül szolgál másodsor arra, hogy gondoskodjunk termelésünk megfelelő értékesítéséről egészséges verseny létesítésével, amit egy újabb cukorgyárnak Erdélyben való felállításával érhetünk el. Erre kínálkozhat is most alkalom, minthogy szövetségünknel nagyobb belföldi tőkecsoport és külföldi cukorgyárak is érdeklődtek a cukorrépa termelés fokozásának lehetősége iránt abból az ötletről, hogy egy új cukorgyár létesítése esetén volna-e megfelelő mennyiségű nyersanyag?

Magas termelésállagok és egészséges verseny mellett a répatermelés a jövőben is haszonnal járó lesz akkor is, ha a kiviteli engedély nem csupán a külföldi hitelezőknek fog szólni.

Új kiviteli rendszer. Constantinescu kereskedelmi miniszter új kiviteli rendeleten dolgozik, melyszerint tilos marad a buza és rozs kivitele, a korpáé szabad lesz. Tilos továbbá a len, kendermag, sertés, sertéshus, szalonna, zsirneműek, gyapju, gyapjuszövetek, len- és kenderszövetek (kivéve a nemzeti himzéseket) lovak, juhtok, szamarak, bivaly, tehén, kecske, nyers és kidolgozott bőr, papiros, kőszén, nickel, csont, rézgálic, cink, arany, réz, ezüst, talp, cukor, acél, vas, ólom, platina, cser, talpfa kivitele. Szabad lesz a kivitele a következőknek: tésztaneműek, buzakeményítő, krumpli, napraforgómag, luxus halak, luxus sajtók, kondenzált tej, kis állatbőrök, mint őz, bárány, juh stb., készcipő, párasztposztó, arany-, platina- és ezüstékszerek és faszén.

Az egyházak tulajdonát képező földadóját illetőleg a pénzügyminiszterium a következő rendeletet adta a pénzügyigazgatóságoknak: Az egyházak tulajdonát képező földek után, amelyeket ingyen használatra bírnak a lelkészek, 12 százalékos földadó fizetendő, tekintet nélkül arra, hogy a lelkész maga műveli meg vagy bérbe adja. Az adót az illető egyházközségekre vetik ki és a lelkészeketől hajtják be. A lelkészeket azért nem adóztatják meg kereskedelmi adóval, mert a haszonbér nélkül birt földnek nem bérlője, hanem haszonélvezője. Olyan iskolák és egyházközségek tulajdonát képező földek, amelyeket akár a lelkész, akár más személyek bérbe bírnak, 14 százalékos adó alá esnek. Bérlők, akik csupán jövedelemszerzés céljából és nem mint illetményt bírnak egyházi vagy iskolai földeket, a rendes kereskedelmi adót fizetik. Azok után az iskolai tulajdonban levő földek után, amelyek az iskola mellett vannak és a tanulóknak gyakorlati céljait szolgálják, a törvény 12. §-a értelmében nem fizetendő földadó.

Új mértékhitelítési díjak. A Monitorul Oficial 184. számában királyi dekrétum jelent meg, amely a mértékhitelítési díjak új megállapítását, illetve emelését hagyja jóvá. Ezek szerint 5 kgr.-mon aluli mérlegekért 50 bani, 5--20 kgr.-ig 1 lei, 20--100 kgr.-ig 2 lei, 100--500 kgr.-ig 3 lei, 500--1000 kgr.-ig 5 lei, 1000--3000 kgr.-ig 7 lei, 3000--6000 kgr.-ig 9 lei, 6000--10.000 kgr.-ig 11 lei, 10.000 kgr.-mon felüli mérlegek hitelítési díja 10.000 kgr.-ig

11 lei, azonfelül minden 500 kgr. után 3 lei fizetendő.

A lucernamag kivitelét a kormány megengedte. A gazdasági élet egészséges fejlődésének igen nagy akadálya a kiviteli tilalmak sűrű ismétlődése. A gazda sohasem tud komoly számítást csinálni terményei értékesítését illetőleg, mert vagy a maximálás, vagy a kiviteli tilalom, vagy a rekvirálás réme fenyegeti. Ma végre — mint értesülünk — a lucernamag kivitelét szabaddá tették. Ezt is olyan időben természetesen, amikor a heremag nagy része a kereskedők és bankok kezébe került alacsony árakon.

Irodalmi szemle.

Előfizetési felhívás.

Könyvkiadó vállalatunk 60-ik füzeté december hónap folyamán kikerül a sajtó alól. Címe: „Erdély juhái. Erdély juhtenyésztése. A mult. A jelen. A jövő.” Írta: Dr. Szentkirályi Ákos. — A képekkel ellátott 8—10 ives füzet bolti ára 40 leu lesz. Hogy az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjainak, a tagjai sorába tartozó gazdasági egyletek és gazdakörök tagjainak ugyszintén az Erdélyi Gazda éves előfizetőinek, a korlátolt számban megjelenő füzetet biztosíthassuk, ezennel felkérjük, hogy a füzetre előfizessenek, mikor is 35 leu kedvezményes áron megszerezhetik. Az előfizetési összeg az Erdélyi Gazdasági Egylet címére Cluj—Kolozsvár—, Str. A. Muresan (volt Attila-u.) 10. küldendő, mire a megrendelt füzetet keresztöltés alatt bérmentve fogjuk postára adni. Kérjük a lakóhelyet, az utolsó postát románul és könnyen olvashatóan írni, ugyszintén a nevet is jól olvashatóan írni. 1923. október 15.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet Könyvkiadó Vállalata.

Nagy kedvezmény az E. G. E. tagjainak, gazdaköröknek, szövetkezeteknek. A héten megjelent az Erdélyi Gazdák Zsebnaptára az 1924. évre. A naptár dióhéjban tartalmazza mindazt, amit az állattenyésztés, növénytermelés, gazdaköri, szövetkezeti élet terén a falun élő embernek tudnia kell. Az Erdélyi Gazdák Zsebnaptára a kapcsolt területeken az egyedüli, mely az országos vásárok jegyzékét időszertinti (és nem betűszertinti) sorrendben tartalmazza. — A naptár bolti ára 24 L. Az E. G. E. tagjai, a gazdakörök és szövetkezetek 15 L-ért kapják, ha az Erdélyi Gazda kiadóhivatala útján megrendelik és árat darabonként 1 L. portóköltség csatolásával beküldik.

Szövetkezés.

A marostordamegyei cukorrépatermelők értekezlete. A Marostordavármegyei Földmives Szövetség a megyebeli cukorrépa termelőket e hó 29-én d. e. 10 órára Marosvásárhelyre a vármegyeház nagytermébe értekezletre hívta egybe. Az értekezletre külön meghívót nem bocsájtanak ki.

A siménfalai és vldéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet most tartotta meg 20 éves jubileumi ünnepélyét. Dacára, hogy a háboru alatt az egész árukészlete a menekülés áldozata lett, lassanként saját erejéből működését megkezdte s ma már ismét virágzóban van. A jubiláris diszközgyűlést az unitárius templomban Ürmösi József homorodszentpáli lelkész prédikációja mellett megtartott istentisztelet előzte meg s a diszközgyűlésen a szövetkezet történetét Györke Albert székelygazda

ismertette. A szövetkezet érdekében Jánosi József ig.-tanító, szöv. elnök fáradozott a legtöbbet. A díszközgyűlést 100 terítékű bankett követte.

Vegyes közlemények.

A „Gazdák” Általános Biztosító Rt. igazgatósága folyó évi november hó 15-én tartott ülésén Salgó Siegfried állatorvos osztályfőnök, Traján József könyvelő és Kron Lénárd kárbecslő osztályfőnök főtisztviselőit cégjegyzökké léptette elő.

A romániai élőállatexport határozott stagnálást mutat. Szeptember hó folyamán a régi királyságból 21 szarvasmarhát és 582 darab borbécsét exportáltak Konstantinápolyba, míg Erdélyből mindössze 26 szarvasmarhát vittek ki külföldre.

A mezőgazdaság helyzete Csikban. Csikszerepai tudósítónk jelenti: Az őszi vetések szépen keltek. Az egerek elszaporodása nagy aggodalmat okoz. Az eső nagyon kívánatos volna. Az állatok még leelőre járnak, az állatárak estek. Hízó sertések iránt nagy a kereslet.

A cukorgyárak szövetsége a cukorimport ellen. A Cukorgyárak Szövetsége memorandumban fordult Constantinescu Tankréd keresk. miniszterhez a cukorimport betiltása érdekében. — A lei javulásával ugyanis jövedelmezővé válna az importörök számára a cukorbehozatal és erős konkurenciát csinálna a külföldi áru a belföldinek. A kormány a f. évre már elengedte a cukorgyáraknak a 30%-os állami részesedést, ami kb. egy pár száz millió megtakarítást jelent a gyáraknak. Az idej kiválóan jó minőségű cukorrépa és alacsony beváltási árak mellett a behozatal ellátása egy újabb nemzeti ajándék lesz a cukorgyárak számára. A termelők nem annyira kegyeltjei a sorsnak és a mindenkori kormányoknak, ők nemhogy ajándékot nem kapnak, de még jogos követeléseiket sem tudják érvényesíteni a gyárakkal szemben.

Megszüntetik a sómonopoliumot. Az állami monopoliumok igazgatósága elhatározta, hogy a sóelárusítás monopoliumát felüggeszti, mert az elárusítók az államtól kismennyiséget vesznek át és ezevel spekulálnak. Ay erdélyi sóelárusítódepókat január elsejével feloszlatják s a sóval való szabadkereskedelmet megengedik.

Téves hír a cukorrépa termelésről. Názmánfalva, Kisfalud, Folyfalva, Káposztászentmiklós stb. községekben az a hír van elterjedve, hogy a jövő évben csak is oly gazdáknak szabad cukorrépat termelni, a kik legalább 10 holdon gazdálkodnak. Ez a tarthatatlan hír állítólag ki is volt hirdelve. Utána jártunk a dolognak s felhívjuk gazdatársainkat, hogy ilyen híreszteléseknek ne üljenek föl, mert azokból egy árva szó sem igaz.

Nem kell a föld. Dettai tudósítónk jelenti, hogy Temes megyében számos helyen a kisajánított földeket nem tudták kiosztani igénylők hiányában. Az így fennmaradó területeket hat holdanként 100 kg. búzáért és 100 L. „kaucióért” adták bérbe régi tulajdonosainak az összes közterhek viselési kötelezettsége mellett.

A vasuti kedvezményes szállítási sorrend megszüntetése. A CFR vonalain a kormány elhatározása folytán megszüntetik a szállítások eddigi kedvezményes sorrendjét s ezután mindent a feladások sorrendjében fognak továbbítani.

Marosvásárhelyen megalakult az Országos Tüztöltő Szövetség. Marosvásárhelyen vasárnap délelőtti megalakult az Országos Tüztöltő Szövetség. Ez az alakulás azért nagy horderejű, mert a regátban a tüztöltő szolgáltatást részben a katonaság végzi, de legtöbb az

olyan helyőrség, ahol egyáltalán nem volt eddig tűzoltói szervezet. Az alakuló ülést a városházán tartották meg s azt Peter Julian prefektus nyitotta meg, majd Modele Peter és Pochrile ezredes üdvözölték a kormány és belügyminiszter nevében a megjelenteket. Pasere Sabin terjesztette elő az alapszabályrendeletet, melyhez mindenki anyanyelvén szólott hozzá. Kovács Elek felszólalása után kimondták, hogy az eddigi tűzoltókereteket, tehát az önkéntes tűzoltóságot is, fenntartandóknak tartja s azok eddigi alapszabályait keretében működnek tovább. Délben a Transsylvania szállóban közebéd volt.

Az idei romániai kukoricatermés vég-eredménye 57.4 millió hektóliter, ebből 37.1 millió hl. esik az Ó-Regátra, amely ezzel a terméssel elérte a békebeli termésátlagokat, az erdélyi termés eredménye 8.2 millió hl. Erdélyben a kukoricatermés eredménye az utóbbi években állandóan visszafejlődött, a bevetett terület 1920-ban 631.4 ezer hektár volt, ez évben már 710.3 ezer hektár, s a termés az 1920. évi 10.8 millió hl.-ről ez évben mégis 8.2 millióra csökkent. Legjobb volt a termés állaga ez évben az Ó-Regátban, ahol hektáronként 18.9 hl. volt a termés. Erdélyben pedig csak 11.6 hl.

Séta az Ambrosi, Fischer és tsa cég nagyenyedi faiskolájában. Gyümölcsöseinkben az utóbbi évek folyamán a facséméték nem pótolhattak. Az ültetések további elhanyagolása a talaj kihasználatlansága miatt a gazdára káros, a későbbi pótlás vagy telepítés pedig egyre költségesebb, drágább volna. A kereslet árnyában csökkent volt a faiskolák termelése is. Ma azonban a faiskolák egyre fokozzák a csemete nevelést úgy, hogy azok rövidesen bármilyen mennyiségben beszerezhetők lesznek. Egyesületünk sulyt helyez arra, hogy az e téren újból meginduló lövmegtermelés úgy a fajta, mint a minőség tekintetében elsőrendű legyen. Szőlészeti, Borászati és Gyümölcsészeti szakosztályunk előadója az idei őszön ezért bejárta az Ambrosi, Fischer és Tsa nagyenyedi cég faiskoláját, ahol a legjobb fajtájú gyümölcsfacsémétéket látta. A cseméték fiatalok, így például az almából már csak egy évesek kaphatók. A vértetűnek, paizstetűeknek és egyéb állati és növényi betegségeknek nyoma sincsen. A cseméték mind jól fejlettek, egészségesek úgy, hogy azokat nyugodtan merjük a gazdaközönségnek ajánlani.

Amit a fiu az atyja felől gondol. Tíz éves korában azt hiszi a fiu, hogy az atyja igen sokat tud; 15 éves azt, hogy épen annyit tud, mint atyja; 20 éves korában azt gondolja, hogy kétszer annyit tud, mint apja; 30 éves korában már arra gondol, hogy jó volna apja tanácsát mégis meghallgatni; 40 éves korban úgy gondolja, hogy apja mégis többet tud, mint ő; 50 éves korban már keresi apja tanácsát és 60 évvel, mikor már apja meghalt, úgy gondolja, hogy mégis az elhunyt volt a legokosabb ember a világon.

Hogyan óvhatjuk meg sertés állományunkat a vész ellen? Meg van alapítva, hogy kellő óvintézkedések mellett a sertés nem kapja meg a betegséget. Ezekhez az óvintézkedésekhez tartozik elsősorban a Kwizda féle sertéstáppal való etetés, mely a sertések ellenálló képességét annyira növeli, hogy a megbetegedés nem követhet be. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriarban. Vételnél ügyeljünk a Kwizda névre, mert enélkül értéktelen hamisítvány. 3470.

PIAC.

Országos vásárok.

November hó 26-án Misztótfalu. — 27-én Megyes, Borsó, Szentegyházfalva, Kászonalitz. — 28-án Mezőbánd. — 30-án Biharpóspöki, Delta, Butyin, Szék. — December hó 1-én Királyhalma, Héjjasfalva. — 2-án Facsád.

Gabonaneműek:

Helység	buza	rozs	árpa	zab	tengeri mm
Arad	500	400	380	340	460
Algyógy	500	300	400	500	500
Dés	480	450	410	310	420
Déva	450	—	—	—	450
Dicsőszentmárton	480	—	360	320	450
Kolozsvár	480	—	400	380	450
Marosvásárhely	450	—	380	320	400
Szatmár	550	420	430	300	460

Zöldségfélék: Arad. Burgonya 270, bab 1800, káposzta 150, cékla 350 L. mm. Algyógy. Burgonya 400, káposzta 200 L. mm. Dicsőszentmárton. Burgonya 160, káposzta 400, bab 1000 L. mm. Kolozsvár. Murok 420, petrezselyem 450, hagyma 350, burgonya 280, bab 1200 L. mm-ként. Szatmár. Burgonya 130, bab 1000 L. mm. Káposzta 100 fej 4—500 L.

Tejtermékek: Arad. Tej 6—7 L. literje, vaj kg. 60—80, turó kg 40 L. Algyógy. Tej literje 3, vaj kg. 90, juhsajt kg. 40 L. Dicsőszentmárton. Tej literje 3, vaj kg. 90 L. Dés. Tej literje 6, tejfel 30, teavaj kg. 100, juhsajt 45 L. Déva. Tehéntej 4, bivalytej 5, tejfel 18 L. literenként, vaj kg. 80, sajt 55 lei. Marosvásárhely. Tehéntej literje 5—6 lei, teavaj kg. 86 lei.

Gyümölcs. Algyógy. Alma 2—400, körte 3—450, dió 2000 lei mm-ként. Dicsőszentmárton. Alma 5—600, dió 2000 lei mm-ként. Szatmár. Alma 6—1200, körte 1—1400 lei mm-ként. Kolozsvár. Alma 4—660, körte 5—1000 lei mm-ként. Marosvásárhely. Alma 5—600 lei mm-ként.

Baromfi. Arad. Liba drb. 250, kacska 130, pulyka 80, csirke párja 30—60 lei. Tojás drb. 2—230 lei. Algyógy. Tyuk drb. 30, kacska 60, liba 140, csirke páronként 35—50, pulyka 160 L. Tojás drb. 1 lei. Dicsőszentmárton. Tyuk drb. 25, csirke 35, kacska 100, liba 160, pulyka 90 lei. Tojás drb. 2 lei. Szatmár. Hizott liba drb. 250—380, kacska 130, tyuk párja 130, csirke 50 lei. Tojás 2 lei.

Élő állat: Arad. Sertés kg. 28—38, marha 9—12, borju 16—18 lei. Szatmár. Ökör kg. 15—16, vágómarha 10—11, nehéz sertés 32—34, kövér sertés 28—30 lei. Kolozsvár. Tehén kg. 12—14 lei. Marosvásárhely. Vágómarha kg. 14—20 lei, hizott ökör 20—25 lei. Egy pár igásló 8—14, jobb igásló 12—18, kocsiló 18—32, csikós kanca 10—15, fejőstehén 7—9, meddő 6—8 ezer lei. Hizott sertés kg. 36—40 lei. Brassó. Fajlovakért páronként 20—30, ökrökért 18—20, tehén drb. 2—6 ezer lei. Dicsőszentmárton. Borjas tehén 5—6, igásökor párja 15—20, növ. marha 2—3 ezer lei, hizott sertés kg. 30—32 lei. Algyógy. Borjas tehén 4500, hizott ökör drb. 12, növ. marha 3, hizott sertés 6, sovány 2—3 ezer lei. Soborsin. Marha 10—16, borju 22—24, sertés 45—50 lei kg.-ként.

Nyersbőrök. Algyógy. Marhabőr 10—15. borju 15—20, ló 10, bárány 10—15 lei kgr.-ként.

Ez évben rendkívül gazdag tartalommal jelent meg az

ERDÉLYI GAZDÁK ZSEBNAPTÁRA

az 1924 évre.

Magyar gazda mást nem is vehet, mint az

Erdélyi Gazdák Zsebnaptárát

A naptár ára 24 L. Az E. G. E. tagjai, a gazdaköri és szövetkezeti tagok számára 15 leu.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Apróhirdetések.

Apróhirdetések ára: szavanként 1 lei. — Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíthatnak, — Legkisebb apróhirdetés díja 20 lei. Állást keresők részére 20 szög 10 lei.

Gazdasági iskolát végzett, több évi gyakorlattal bíró egyén 1924. évre gazdasági önálló ispáni állást keres. — Megkereséseket „Szorgalmas” jellegre a kiadóba. 3591

Eladó 312 holdas birtok a Mezőségen. Cim megtehető az E. G. E. titkári hivatalában. 3597

Bérletet keres oklevéles gazda, száz-kettőszáz holdast lakással, gazdasági épületekkel, azonnali átvételre. Cim a kiadóhivatalban. 3597

Boltkezelő kerestetik a Nagybánya és Vldéke fogy, Szövetkezete kapnikbányai fiók üzlete részére. Ajánlatokat fizetés megjelölésével az Igazgatóság címére Baia - Mare (Nagybánya) kérünk. 3606

Egy és fél hold telken épült 4 szobás uriház 5—10 hold földdel vagy anélkül Magyarbogatán eladó. Értekezni: Cluj, Eötvös-u. 12, földsz. 2. 3598.

36 % keresek egy vagy több kisebb tételben kétszáz ezer leit. 80 hold szántóm megműveléséhez. Társulok is feles hasznomra. Kern József birtokos Lipova. Jurd. Timiş. 3605

3 drb. 1 éves siment-hall bika eladó. Megtekinthető Hirsch és Barcsay gazdaságában Gilau-Gyalu Kolozs vm. 3603.

Több évi gyakorlattal rendelkező ispán, ispáni, kulcsári, szőlőkezelői állást keres azonnali belépéssel oly helyen, hol németül beszélő okl. övönő neje nevelőnői állást nyerhetne. Cim: Sörös Márton ispán, Cs. Lázár László gazdaságában Illa. Hunyad vm. 3600.

Gazdasági segédtszint január 1-re állást keres. Kisebb gazdaság vezetését is elvállalja. Cim a kiadóhivatalba. 3601.

Tányérvetőmag lencsét legolcsóbban ajánl Bartha Árpád Sft.—Gheorghe—Sepsiszentgyörgy. 3604.

1 kg. gyapju, vagy 1 k kg. sajt árával megmentheti birkáját a pusztulástól!!

„DISTOL“

biztosan meggyógyítja a metelykoros juhait és szarvasmarháit!

„DISTOL“

Egyszerű a kezelés. Biztos a gyógyulás.

Kapható

Gergely Ferenc utóda cég
drogeriájában, Cluj—Kolozsvár.

Lerakatok:

Gea-Krayer drogeria r.-t. Temesvár, Hietsche & Co kheim. laboratorium, Nagyszeben. Dr. Guttmann Béla gyógyszerár, Szatmár. Kraft és Herbert drogeria, Brassó. Dávid János gyógyszerár Marosvásárhely. Továbbá bármely gyógyszerárban.

!! Ne várjon addig, míg állítja leromlik !!

Lloyd 111

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. sz.

Alap tőke: 16,000.000

Tartalék tőke: 15,000.000

033